

OBSERVATORI D'EUROPA

CARME COLOMINA
 PERIODISTA

L'Europa de les desigualtats

Un Jean-Claude Juncker investit de suposat socialdemòcrata a la recerca del suport de la gran coalició anunciava el juliol passat, davant el Parlament Europeu, que “tots els països de la UE haurien de tenir un salari mínim interprofessional i una renda mínima garantida”. Acabada la resaca electoral, el discurs sobre el salari mínim i la protecció dels serveis públics per blindar-los dels “capricis dels temps”, com en va dir Juncker, s’han esvaït de l’agenda europea. Hi ha sis països a la UE (Dinamarca, Itàlia, Xipre, Àustria, Finlàndia i Suècia) que no tenen salari mínim interprofessional. I deu països on aquest sou mínim no arriba als 500 euros al mes.

Aquesta és una Unió de desigualtats i les mesures imposades des de Brussel·les per combatre la crisi han augmentat encara més la diferència. El salari mínim d’un treballador búlgar, segons dades de l’Eurostat del mes de gener, és de 184 euros al mes. A Luxemburg és de 1.923 euros.

La crisi ha malmès l’estat del benestar, i els salaris, tot i que els Tractats els exclouen de les matèries que pot regular la UE, es van convertir en el cor de les polítiques d’ajustament que receptava la Comissió Europea. Reformes del mercat laboral i les anomenades *devaluacions internes* a base de retallar sous. El resultat és que les desigualtats s’han ampliat per dalt i per baix: perquè les economies més dè-

bils han aguantat pitjor l’impacte de la crisi (el 40% de l’augment de l’atur a la UE en aquests anys s’ha generat a l’estat espanyol), i perquè les economies més fortes han

Recepta

Les mesures imposades per Brussel·les han augmentat encara més les desigualtats a la UE

tingut més capacitat de resistència. S’ha engrandit així una distància que ja existia abans del 2008, però les “èpoques de vaques grasses i la van amagar sota la catifa de la inversió pública i el crèdit privat”, com reconeixia fa temps un funcionari europeu.

Segons un informe recent de l’Eurocambra (en què ha participat la Universitat de Barcelona), dos terços dels països de la Unió han sigut víctimes d’aquest increment de les desigualtats que, a més, ha castigat sobretot la població més vulnerable.

Un treballador luxemburguès guanya, de mitjana, un 90% més que un treballador búlgar. I encara que les xifres oficials assegurin que Grècia i Irlanda són els únics països de la UE on el salari mínim no ha pujat en els últims anys, la realitat és que el poder adquisitiu dels europeus, en general, ha anat a la baixa.

Una crisi amb guanyadors i perdedors

Si fem servir l’índex Big Mac, que el setmanari *The Economist* va instituir el 1986 per calcular el poder adquisitiu arreu del món a partir del preu de l’hamburguesa de McDonald’s, el salari mínim de Luxemburg permet comprar 3 Big Macs cada hora. I a la majoria del nord d’Europa i a França se’n poden comprar entre 2 i 2,5. Als seus socis del sud, el salari mínim per hora no dona més que per a un Big Mac. I a mesura que avancem cap a l’est, cal treballar més d’una hora per poder pagar l’hamburguesa.

Espanya i Letònia lideren les desigualtats salarials a la UE. A Grècia, Romania, Bulgària i Espanya, més d’una cinquena part de la població està en risc de pobresa. Encara que Mariano Rajoy i el portuguès Passos Coelho s’aferrin al discurs del camí correcte, aquesta crisi té guanyadors i perdedors. Són els capricis dels temps i d’unes polítiques que fins ara s’havien venut com a inevitables. ■

AMÈRICA LLATINA

Nicolás Maduro en una imatge de fa sis dies, durant un acte de forta càrrega simbòlica en què va exigir als Estats Units que redueixin un 80% la seva presència diplomàtica a Caracas. PRENSA MIRAFLORES (VIA EFE)

Toc d’atenció de l’ONU a Maduro per la repressió política

Dos anys després de la mort de Chávez, Veneçuela fa saltar les alarmes

SÒNIA SÁNCHEZ
 BARCELONA

Veneçuela va complir ahir el segon any sense Hugo Chávez colpejada per una crisi econòmica i política que ha fet saltar totes les alarmes internacionals. “Seguim molt preocupats per l’empitjorament de la situació dels drets humans a Veneçuela, particularment les dures respostes del govern a les crítiques. L’ús de la força letal contra manifestants és molt preocupant”, va dir ahir mateix des de Ginebra Zeid Ra’ad Al-Husseini, el comissionat de l’ONU per als Drets Humans. Al-Husseini va assenyalar especialment la decisió del president veneçolà, Nicolás Maduro, d’autoritzar l’exèrcit a fer ús de la força per dissoldre manifestacions, en el context de la mort d’un noi de 14 anys el 24 de febrer, i les recents detencions de dos destacats opositors, l’ultradretà Leopoldo López i l’alcalde de Caracas, Antonio Ledezma.

Avui serà la Unió de Nacions Sud-americanes (Unasur) la que tindrà l’oportunitat de fer reflexionar Maduro en la visita que els emissaris del Brasil, Colòmbia i l’Equador inicien a Caracas per “rellançar el diàleg entre el govern veneçolà i els membres de l’oposició”, com apunten a la seva web.

“Fins ara hi ha hagut certa tolerància dels líders d’esquerra de la regió a tota aquesta situació, però la paciència està arribant al límit”, opina l’especialista en l’Amèrica

Llatina del Cidob, Anna Ayuso. Segons l’analista, entre els països de la zona hi ha la por que, tal com denuncia l’oposició, Maduro estigui intentant “polaritzar la situació al país per tenir l’excusa perfecta per imposar un estat d’excepció”. S’estalviaria així unes eleccions legislatives previstes per a finals d’aquest any, en un moment en què la seva popularitat a les enquestes s’ha desplomat fins al 22,6% (segons un estudi de Datanàlisis del gener).

Unasur Emissaris del Brasil, Colòmbia i l’Equador viatgen a Caracas per intentar mediar amb l’oposició

Però Matías Bianchi, polític del *think tank* Asuntos del Sur, creu que l’augment de la violència política al país respon més aviat a “la fragilitat política del govern de Maduro”, immers en lluites internes i en un “desordre que és incapaç de controlar”. El suport a Maduro comença a estar sota mínims entre alguns dels sectors del chavisme, sobretot dins l’exèrcit, més pròxim a Diosdado Cabello.

Tot i així, “el gran problema de Veneçuela és que l’oposició política no està aconseguint capitalitzar” el descontentament social que ha sortit aquests dies als carrers, “perquè tenen estratègies molt individualistes”, opina Bianchi. “Molts en l’oposició no entenen que la Veneçuela post-Chávez és una altra, amb sec-

tors molt polititzats”, afegeix. La pobresa, que s’havia reduït durant els anys de govern de Chávez, està tornant a créixer. “Avui hi ha més pobres que el 2008, i la majoria continuen sent chavistes, però no maduristes”, apunta l’analista. Una pobresa provocada per una inflació de més del 65% causada al seu torn la caiguda del preu del petroli, en un país que depèn del tot de l’or negre.

Una crisi heretada

“Una cosa que es pot retreure a Hugo Chávez és que no va fer el que va prometre: després d’ell, Veneçuela és encara més dependent que abans del petroli”, apunta Bianchi. Amb el preu del barril a prop dels 50 dòlars, és probable que cap al juny el govern veneçolà no tingui diners per a moltes despeses bàsiques. Però Bianchi assenyala també que “si un govern ha de donar tota la culpa de la situació al preu del petroli és que no ha fet els deures”.

De fet, la crisi econòmica veneçolana va arrencar encara amb Hugo Chávez viu, que fins i tot “va parlar de donar un cop de timó al chavisme: ell no el va poder impulsar perquè va morir, però Maduro ha sigut incapaç de fer-ho”, diu l’expert.

El president Maduro va intentar ahir silenciar les veus que l’acusen de buscar la crisi per poder-se estalviar els comicis: “Plogui, troni o llampegui, hi haurà eleccions a Veneçuela i el chavisme tindrà una gran victòria”. Dues prediccions que encara s’han de veure. ■